

Múzeumi órák óvodásoknak

A 2009/2010-es tanévben az alábbi, 9 alkalomból álló interaktív foglalkozást és/vagy filmvetítéseket szerveztük nagycsoportos óvodások számára, melyek főként a környezetismeret tárgy helytörténettel és állatokkal kapcsolatos témáihoz, a hon-és népismeret valamint az ünnepek témakörhöz kapcsolódnak.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően minden hónap utolsó (illetve december második) hetében tartottuk programjainkat, melyek naponta 10 és 11 órakor kezdődtek.

<i>Szeptember</i>	Ismerkedés a múzeummal. Tárlatvezetés a régészeti kiállításban, eredeti őskori tárgyak tapogatása, játékos feladatlap, könyvnezegetés
<i>Október</i>	Ismerd meg lakóhelyedet! A Megelevenedett képek. Egy kisváros a századfordulón című helytörténeti kiállítás megtekintése
<i>November</i>	Az Örökségünk. Tolna megye évszázadai állandó kiállítás régészeti egységének megtekintése vezetéssel, benne interaktív foglalatosságok
<i>December</i>	Jön a Mikulás; játékos feladatlap
<i>Január</i>	Az Örökségünk. Tolna megye évszázadai állandó kiállítás történeti egységének megtekintése vezetéssel, benne interaktív foglalatosságok
<i>Február</i>	A vaddisznók és a róka – Játék: erdei állatos mesekocka, könyvek, puzzle, kártya...
<i>Március</i>	A tojánhímző. Csuhaj Tünde – Húsvéti csodatál; játékos munkalap
<i>Április</i>	Háziszárnyasok. a csirke és a kacsa – Játék: vadon élő és háziállatok: mágneses tábla, kártya, puzzle
<i>Május</i>	A Gemenci erdő élővilága. Interaktív foglalkozás az Örökségünk. Tolna megye évszázadai kiállítás természettudományi egységében.

RÉSZLETES ÓRAVÁZLAT

A kiállítás-hasznosítási koncepció figyelembe vételével tárlatvezetések, interaktív foglalkozások és/vagy filmvetítések szervezése nagycsoportos óvodások számára, melyek főként a környezetismeret tárgy helytörténettel és állatokkal kapcsolatos témáihoz, a hon-és népismeret valamint az ünnepek témakörhöz kapcsolódnak.

1. ISMERKEDÉS A MÚZEUMMAL

- Köszöntés, bemutatkozás; motiváció (a múzeummal ismerkedünk!)
- A régészeti kiállításban leülnek a szőnyegre: beszélgetés a múzeumról, a múzeumi viselkedésről: Mit őriznek a múzeumban? Miért fontos, hogy ezeket a régi tárgyakat megőrizzük? Mit tudunk meg, ha végignézzük a kiállítást? Miért értékesek ezek a műtárgyak, „kincsek”? Hogyan kell óvnunk ezeket? Hogyan kell viselkedni a múzeumban? Miért? stb.
- Frontális foglalkoztatási forma: tárlatvezetés a régészeti kiállításban, közérthető bemutatással szemléletesen a kiállított tárgyakhoz kapcsolódva. Közben beszélgetés módszerrel Hogyan? Mit gondolsz, miért? kérdésekre válaszolnak
- Leülnek félkörben egymás mellé: eredeti őskori (hétezer éves neolitikus) tárgyak tapogatása: csiszolt, átfürt kő- és agancsbalták, hálonehezék, mécses, marokkó, kőpenge...
- „Régészeti” mesekockák (3 féle) kirakása kics csoportos foglalkoztatási formában
- Visszacsatolás, ellenőrzés játékos munkalappal

2. ISMERD MEG LAKÓHELYEDET!

- – A mai alkalommal – ha végignézzük a helytörténeti kiállítást – megtudhatjuk, hogyan nézett ki a mi városunk, Szekszárd kb. száz évvel ezelőtt.
- A Megelevenedett képek. Egy kisváros a századfordulón című helytörténeti kiállítás megtekintése vezetéssel (frontális foglalkoztatási forma); közben beszélgetés, megbeszélés... – utalva a tárlaton látható legyezőkre (ezt hajtogatunk az óra végén).
- A tanyabelső, szőlőfeldolgozást bemutató egységnél, a tarisznya kapcsán beszélgetés a szegényebb parasztság életéről: Mi volt a tarisznyájában? Kérdés után az „Érik a szőlő...” című népdal eléneklése közösen (tárgyi koncentráció)
- A pincemúzeumi foglalkoztatóban legyező színezése, hajtogatása (fél tortapapírból)
- Ellenőrzés: Kik használtak legyezőt? Mit viseltek még? Honnan ered az a kifejezés, hogy „fehérnép”? Mivel töltötték el az idejüket? A szegény emberek megtehették-e ezt? Miért? stb.

3. ÖRÖKSÉGÜNK. TOLNA MEGYEK ÉVSZÁZADAI I.

- Motiváció: Jól figyeljétek meg a kiállítást, hallgassátok a számítógépről hallható zenét! Mit gondoltok, mit mutat be a kiállítás (milyen hangulatot idéz)?
- Az állandó kiállítás keresztény emlékeket bemutató termének és a régészeti egységének megtekintése vezetéssel
- A megye település típusainak megismerése, gödörház, lakásbelső, berendezések megfigyeltetése; a fejlődés, változás nyomon követése pl. „fűtőtestek”, bútortat bemutatásával
- Interaktív foglalatosságok: számítógépeken a megye településeinek megfigyeltetése „nagyítón” keresztül; hatszáz éves imádságos könyv színes képeinek kirakása a gépen; műtárgymásolatok (edények, fegyverek) tapogatása; a tárlat képeiről készült gravírozó táblán satírozás; mesekockán a kiállítás enteriőr képeinek kirakása stb.

4. ADVENTI ÜNNEPKÖR

- Motiváció: Négy évszak az erdőn. Tél című kisfilm (Vivaldi zenéjére készült)
- Beszélgetés az adventről: Mit jelent az advent? Mektől meddig tartó időszak? Jeles napjai? (András, Szent Miklós, Luca, Ádám – Éva) Milyen népszokások köthetők ezekhez a napokhoz? Minek az ünnepe karácsony? Milyen népszokások köthetők karácsonyhoz? Mit jelentettek ezek? Mit tudtok a karácsonyfa állítás szokásáról? Stb.
- Beszélgetés Szent Miklós püspökről, majd a Jön a Mikulás! című kisfilm megtekintése
- Ellenőrzés, értékelés játékos feladatlappal

5. ÖRÖKSÉGÜNK. TOLNA MEGYEK ÉVSZÁZADAI II.

- Az előzőleg megismert kiállítás két termén végigsétálunk. Közben beszélgetés: Miért építettek templomokat a királyok, főurak? Hogyan védték a váraikat (ozorai várkastély makettje)? Milyen emlékek maradtak ránk a török korról? stb.
- A török időszak után elnéptelenedett területéről más népeiséget hívtak (telepesek hajója kikötött a Gemenci erdő partján...) Az állandó kiállítás történeti egységének megtekintése vezetéssel
- Vásári hangulat: milyen mesteremberekkel találkozhattunk volna 2-300 évvel ezelőtt a vásároknak? A műhelyekben kik dolgoztak? Mire utal a cégér? A mesterség elnevezése hogyan öröklődött a vezetéknevekben? stb.
- A kocsmai toborzó jelentnél toborzó dalok éneklése (pl. Kossuth Lajos táborában)
- Interaktív foglalatosságok a kiállításban: szimatzsákok, szárazbélyegzővel és nyomdával a Gemenci erdő állatainak lábnyoma, képe; memória játék; puzzle, kártyák, képeskönyvek; tárgyak tapogatása; számítógépes felismerő játékok; céhbélyegző másolatával pecsét készítése; 3 féle ruha felpróbálása igény szerint;
- Ellenőrzés: az utolsó teremben lévő számítógépes programmal visszacsatolás; rajzolás a kiállítás egy-egy egységében

6. ERDEI ÁLLATOK

- Beszélgetés az erdei állatokról: Mi jellemző a vaddisznóra? Mi borítja a testét? Mi a különbség a felnőtt és a vadmalac között? Hogy hívják a felnőtt állatokat (kan és emse)? Mi a különbség közöttük? (agyar) Miből fejlődik a kanoknál az agyar? (szemfog) Mivel táplálkoznak? Hogy hívjuk az ilyen állatokat? Hogyan szaporodnak? Milyen csoportban soroljuk őket? (emlősök) stb.
- A csorda élete. A vaddisznók című kisfilm vetítése
- Beszélgetés, mint a vaddisznónál...
- A róka című kisfilm vetítése
- Játék: erdei állatos mesekocka, könyvek, puzzle, kártya...
- Ellenőrzés játékos feladatlappal

7. HÚSVÉT-VÁRÓ

- Milyen ünnepre készülünk? Minek az ünnepe a húsvét? Mekkora meddig tart?
- Beszélgetés a húsvéti ünnepkörrel: Mi a böjt? Milyen jellegzetes ételleket fogyasztunk húsvétkor? Miért? Mit jelképez a tojás? És a tojás? Milyen szokás fűződik a húsvét hétfőhöz? Mivel locsoltak régen? Mit adtak cserébe a lányok? Ismeritek-e azt a kifejezést, hogy „visszalocsolás”? Mit jelent ez? Mikor és kik locsoltak „vissza”? (kedden a lányok)
- Tanultatok-e locsoló verset? Mondjuk el! (tárgyi koncentráció)
- A Húsvéti csodatál című kisfilm vetítése
- Hogyan festették régen a tojásokat? Milyen technikákat ismertek még?
- A tojáshímző című kisfilm vetítése
- Húsvéti színező lapon feladatmegoldás, színezés

8. A BAROMFIUDVAR LAKÓI

- A „Két kis kakas összeveszett” című mondókát elmondom. Mondjuk el együtt! Milyen állatról szól a mondóka? (kakasról)
- Hol élnek a kakasok? (ház körül, baromfiudvarban) Melyek a rokonai? Hogy hívják a tyúk kicsinyét? Milyen állatok közé soroljuk a kakast? Mit tudsz róla (mi borítja testét, hány lába van, csőre, szárnya...)? Mit gondolsz, miért nem tud repülni? Mivel táplálkozik? Hogyan szaporodik?
- Nézzük meg a tyúkról, kakasról és a csirkéről szóló kisfilmet!
- Eléneklek a Kis kacsza fürdik kezdetű dalt. Énekeljük el közösen! Milyen állatról szól a dal? Mit tudsz a kacsáról? Miben különbözik a tyúktól? Hogyan tud úszni? Milyen a lába? Miért nem lesz vizes a tolla? Miben hasonlít a tyúk és a kacsza? Melyik állatcsoportba soroljuk őket?
- A kacsza című kisfilm vetítése
- Játék: háziállatok mágneses tábla, kártya, puzzle
- Játékos munkalap a tyúkról és a kacsáról (tárgyi koncentráció)

9. A GEMENCI ERDŐ ÉLŐVILÁGA

- Figyeljétek meg a kiállítást! Milyen állatok élnek a Gemenci erdőben? – beszélgetés az állatokról, növényekről: Mivel táplálkozik a rétisas? Figyeld meg a lábát, csőrét! (halat fog a lábával) Milyen csoportba tartozik? (ragadozó madarak) Milyen madarakat ismersz még fel? Mi jellemzi a madarakat? Hol él a csíkkal? Milyen állatok élnek még a vízben? Stb. Milyen növények találhatók a Gemenci erdőben? Mire használják a nádat? Stb.
- Számítógépen a Gemenci erdő állatai hangjának felismeretése: Melyik állat hangját hallod?
- Számítógépen állatokról szóló ismertető, kép alapján az állat beazonosítása: Keresd meg a kiállításban!
- Interaktív kiscsoportos foglalkozás az Örökségünk. Tolna megye évszázadai kiállítás természettudományi egységében: puzzle; állatos mesekocka; memória játék;

szimatzsákok; szárazbélyegzőn lábnyomok, pecséten állatok képei; képeskönyvek;
állatos kártya; agancs, álkapocs, gubacs, makk stb. tapogatása fiókból;

